

Sygn. akt V CZ 57/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku B. B.
przy uczestnictwie A. L.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 listopada 2013 r.,
zażalenia wnioskodawcy
na postanowienie Sądu Okręgowego w J.
z dnia 27 czerwca 2013 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

W skardze o wznowienie postępowania o podział majątku wspólnego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w J. z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie II Ca .../12, wnioskodawca powołał się na podstawę określoną w art. 403 § 2 k.p.c. w postaci wykrycia nowych okoliczności faktycznych mogących mieć wpływ na wynik sprawy, z których nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu. Wskazał, że już po wydaniu zaskarżonego postanowienia zgromadził, za pośrednictwem biura detektywistycznego, informacje dotyczące zlokalizowania oraz opisu stanu technicznego nieruchomości przyjętych przez biegłego J. K. do porównania z nieruchomością będącą składnikiem dzielonego majątku wspólnego, w opinii wydanej przed Sądem drugiej instancji, stanowiącej podstawę ustalenia przez ten Sąd wartości dzielonej nieruchomości. Z informacji tych wynika, że nie są to nieruchomości podobne do nieruchomości będącej przedmiotem podziału i nie powinny być podstawą jej wyceny, co dowodzi, że biegły nie przeprowadził badań i analiz porównawczych i zastosował nieznaną prawu i nauce metodologię. Wykryte okoliczności nie zostały ujawnione przez wnioskodawcę w poprzednim postępowaniu bowiem były mu nieznane i obiektywnie rzecz biorąc były dla niego wówczas nieujawnialne, gdyż niedostępne.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 27 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę stwierdzając, że wskazane jako jej podstawa okoliczności istniały już w toku postępowania objętego skargą o wznowienie i mogły być w tym postępowaniu ujawnione oraz zgłoszone w formie odpowiednich zarzutów do opinii biegłego. Sąd wskazał, że wnioskodawca w sprawie o podział majątku wspólnego zgłosił zarzuty do opinii biegłego, poddając między innymi w wątpliwość podobieństwo nieruchomości wymienionych w opinii do nieruchomości będącej przedmiotem podziału i domagał się szczegółowego wskazania cech przyjętych przez biegłego do porównania nieruchomości. Nie było przeszkód by już wówczas wnioskodawca zgromadził te same dane, które są podstawą skargi i przedstawił je na rozprawie apelacyjnej. Sąd Okręgowy stwierdził, że skarga o wznowienie postępowania nie służy przeprowadzaniu nowych dowodów, które mogły być

przeprowadzone w poprzednim postępowaniu i uznając przedmiotową skargę za nieopartą na ustawowej przesłance odrzucił ją na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.

W zażaleniu wnioskodawca zarzucając naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. stwierdził, że wskazane przez niego okoliczności są nowe w rozumieniu tego przepisu i nie mogły być ujawnione w poprzednim postępowaniu. Biegły bowiem zapewniał, że oglądał nieruchomości przyjęte jako porównywalne i skarżący nie mógł wiedzieć, iż tego nie zrobił, nie zarzucał więc w swoich zastrzeżeniach do opinii, że jest ona fałszywa, gdyż tego nie wiedział i nie mógł wtedy wiedzieć, a dowiedział się dopiero ze wskazanego materiału detektywistycznego. Nie mógł w poprzedniej sprawie zweryfikować twierdzeń biegłego ani zgłosić stosownych dowodów, gdyż biegły nie sporządził dokumentacji fotograficznej nieruchomości porównywalnych, a Sąd bezpośrednio po wysłuchaniu biegłego na rozprawie wydał końcowe orzeczenie.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wnioskodawca oparł skargę o wznowienie postępowania na wskazanej w art. 403 § 2 k.p.c. przesłance umożliwiającej żądanie wznowienia w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy ta podstawa wznowienia postępowania występuje wówczas, gdy po uprawomocnieniu się wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie w poprzedniej sprawie, strona wykryła takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a które, choć istniały, nie zostały ujawnione w poprzednim postępowaniu dlatego, że nie były i nie mogły być wówczas znane stronom jako dla nich nieujawnialne. Przesłanka ta nie odnosi się zatem do okoliczności i dowodów jawnych z materiału poprzedniego postępowania, a jedynie nie dostrzeżonych przez stronę ani takich, co do których istniała obiektywna możliwość powołania ich w toku poprzedniego postępowania a tylko na skutek

opieszałości, zaniedbania, zapomnienia, czy błędnej oceny potrzeby ich powołania, strona tego nie uczyniła (porównaj między innymi postanowienia z dnia 15 maja 1968 r. I CO 1/68, OSNC 1969/2/36, z dnia 10 lutego 1999 r. II CKN 807/98 i z dnia 12 lutego 2004 r. V CZ 158/03, niepubl.).

Badanie - na wstępnym etapie - czy skarga o wznowienie postępowania została oparta na ustawowej podstawie wznowienia nie ogranicza się do kontroli, czy wskazane w skardze okoliczności odpowiadają ustawowym przesłankom wznowienia, ale obejmuje również ustalenie, czy wskazana podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1968 r. I CZ 122/67, OSNC 1968/8-9/154, z dnia 15 czerwca 2005 r. IV CZ 50/05, niepubl., z dnia 10 lutego 2006 r. I PZ 33/05, OSNP 2007/3-4/48, OSNP 2007/3-4/48 i z dnia 10 października 2012 r. I CZ 104/12, niepubl.).

Badając tę okoliczność słusznie Sąd Okręgowy stwierdził, że w sprawie nie występuje powołana przez skarżącego podstawa skargi o wznowienie postępowania, gdyż wskazane środki dowodowe wnioskodawca niewątpliwie mógł zgłosić już w postępowaniu objętym skargą o wznowienie. Znana mu była bowiem wydana w tym postępowaniu, przed sądem drugiej instancji, opinia biegłego oraz podstawy jej wydania, zgłosił do opinii tej zarzuty i zastrzeżenia poddające między innymi w wątpliwość podobieństwo nieruchomości porównywalnych wskazanych przez biegłego, żądał też szczegółowego opisu cech przyjętych przez biegłego do porównania nieruchomości. Nie było już wówczas żadnych przeszkód do podjęcia przez wnioskodawcę odpowiedniej inicjatywy dowodowej i zgłoszenia stosowanych wniosków, jak również do skorzystania już wówczas z usług biura detektywistycznego, którego materiały stały się podstawą skargi o wznowienie postępowania, a w poprzedniej sprawie mogły być wskazane jako podstawa zarzutów do opinii biegłego i wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego rzeczoznawcy. Przeszkodą ku temu niewątpliwie nie mogła być podkreślana w zażaleniu okoliczność, że biegły nie przedstawił dokumentacji fotograficznej nieruchomości porównywalnych i wnioskodawca nie wiedział i nie mógł wiedzieć, iż biegły nie oglądał tych nieruchomości. Po pierwsze bowiem nie ma jakichkolwiek podstaw do sugerowania, że biegły ich rzeczywiście nie oglądał, a po wtóre to

właśnie na wnioskodawcy w poprzednim postępowaniu ciążył obowiązek procesowy wykazania tej okoliczności i przedstawienia dowodów podważających opinię biegłego w tym zakresie, co bez wątpienia mógł uczynić żądając złożenia przez biegłego dokumentacji fotograficznej nieruchomości porównywalnych jak również przedstawiając jako dowód materiał zgromadzony przy pomocy agencji detektywistycznej, który obecnie stanowi podstawę żądania wznowienie postępowania. Między złożeniem opinii przez biegłego w postępowaniu apelacyjnym a wydaniem postanowienia kończącego postępowanie w sprawie przez Sąd drugiej instancji upłynął okres czasu wystarczająco długi, by możliwe było zgłoszenie przez wnioskodawcę opisanych wyżej wniosków.

W konsekwencji należy stwierdzić, że powołane przez wnioskodawcę, jako podstawa skargi o wznowienie postępowania, okoliczności faktyczne i środki dowodowe mogły być przez niego zgłoszone już w postępowaniu objętym skargą o wznowienie, a zatem nie są to okoliczności i dowody nowe, o jakich mowa w art. 403 § 2 k.p.c. i z tej przyczyny nie mogą stanowić podstawy skargi.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako nieuzasadnione (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).